

ହଲଧର ନାଗ

ଛାଁଟଲା କବିତା

(ଭାଗ-୨)

ସଂପାଦନା

ସାକେତ ସାହୁ

ପଦେ

ସକାଳୁ ରାଏତତକ ମିଶିବାର, ବସବାର, ଲେଖାଲେଖି କି ସଭା ସମିତି ବିଷେ ନ ଆଲୋଚନା କରବାର ବଡ଼ଭାଗି ସୁଯୋଗଟେ ମିଳୁଥିଲେ ବି ଘାଏ ଘାଏ ହଲଧର ମୋର ଲାଗି ଅବୁଝା ହଇ ରହିଯାଏସନ । ଲୁହୁଁଗି, ଖାକି ଆର କରିଆ-ସବୁଦିନିଆ ଭେଷଭେଷାଥି ଘରୁ ବସଟେନ କି ନଳିଆ ଉପର, ଫେର ଆମର ଘରୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦାଦାକର ଘରତକ ନାଉଁହେଲେ ପିଣ୍ଡ ଦୁକାନର ପିଢ଼ାତକ ହରଦମ କିଂଦରୁଥିବାର କାଳିଆ ଆମର ତମର ମେତାର ହାଡ଼-ମାଉସର ମୁନୁସଟେ । ତାର ବାହାରେ ଡିରିସ ଦିନକୁ ପଚାଶ ଦିନ ସାହିତ୍ୟ ସଭା, କବି ସମେଲନ ଆଦି ନ ବିତାଲେ ଭି କେତେବେଳେ ଚଟୋକଲା କବିତାଟେ ନିଥିରି ପଡ଼ୁଛେ ଜାନି ନାଉଁ ହଏ । ସେ କବିତା କେତେ ଫଟିକ, କେତେ ନିର୍ମଳ, କେତେ ମହତ ଆଏ ସେଟା ଗବେଷକ ମାନେ ସିନେ ଜାନବେ । କବି ତ କସ୍ତୁରି ମୃଗ । ହାଡ଼ ମାଉସର ହାତେ କଲମ ଧରି ଲିଖୁଛନ ସିନେ ହେଲେ କେନସି ଦୈବିସକତି ଟେ ତାକର ଭିତରୁଁ ହେ ସବୁ ଲେଖେଇ ନଉଛେ ।

ଆମର ସାହିତ୍ୟ ଆର ଭାଷାର ଶିରୀ ବଜାବାର ଲାଗି ଆମର ମାଁ, ମାଟିର ସ୍ଵାଭିମାନର ବଡ଼ତି ଲାଗି ସେ ମାଁ ସମଲେଇ ହଉନ କି ମାଁ ସରସ୍ଵତୀ ହଉନ ସଦାବେଳେ ଆଶିବାଦର ଝରନଟେ ବୁହଉଛନ ନ । ଗୁନଟା ମୂଷାଟେ ଲେଖେ କବିକର ସେବା କି ତାକର କବିତା କରବାର ଟା ମୋର ଦୁରୁଷଟିଆଁ ଭାଷା ଆର ମାଏଟ ମାଁ ର ଗୁଟେ ସେବା ଆଏ ନ ।

ପାଠକମାନେ ହଲଧର ସାହିତ୍ୟର ଇ ରସକେ ପିଇକରି ଯେତେ ଅଏଧକା ବୋଧ ହେବେ, ଆଗକେ କବି ଆର କବିତା ସେବା ଦିଗେ ସେତକି ଅଏତକା ତହିଁକି ମିଲବା ବଳି ଆଶା ରଖୁଛେ ।

ଅଶୋକ କୁମାର ପୂଜାହାରୀ

ସଂପାଦକ ନୁ...

ହଲଧର ନାଗକୁ ମୁହାଁମୁହିଁ ଦୁଇଥର ଖଣେ ଭେଟିଛେ । ଥରେ ଅଧେକର ଭେଟଘାଟଥି ଜଣେ ଜଣେକେ କେତେ ଜାମି ପାରେ ଜେ ଆପଣ ମାନେ ଜାନ୍ଥୁଥିବେ । ଫେର ତାହାକୁ ତାକର ଲେଖା ନୁ ଜାନବାରକେ ମୁଲ କଲି ।

ହେଲେ ଜନ ଗୁଟେ କଥା ଉଠୁଛେ ଜେ, କାଶା କବି-ପୁରୁଷ ଆର ବ୍ୟକ୍ତି-ପୁରୁଷ ଏକେ ଆନ ? ମତେ ଲାଗସି କବି-ପୁରୁଷଟା ବ୍ୟକ୍ତି-ପୁରୁଷର ସପନ, ଭାବନା, ଚିନ୍ତା, ଚେତନାର ସୃଜନସିଲ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଆଏ । ହଁ, ଇଟା ହେଇଥାଇପାରେ ଜେ କବି-ପୁରୁଷର ଜିବନର ଝଲକ ତାର ଲେଖାରେ କାଁ ଭାଁ ଝଲସି ପାରେ । ହେଲେ ହଲଧର କାଫକା ନୁହନ ଜେ ଗୁଟାରଂଗୁ ମନଭିତ୍ରେ ଜାକି ବୁଡ଼ବୁଡ଼ି ସରପଟି ଦେଲା କଥା ସବୁ ତାକର ରୂପଟାପ କାଗଜେ ରଂଗିବସବେ ।

ହଲଧରଂକର ବାବଦେ ଡ. ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ଲେଖସନ, “ହଲଧର ଶକ୍ତିଶାଳୀ କବି । ଫେରବି ସେଠାନେ ଘୁରେନଟେ ଅଛେ । ତାଁକର ଅନୁଭୂତି ସାଆଁଟିବାର ଇଲାକାଟା ଗୁଟେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୀମା ଭିତରେ ଅଛେ । ଫାଷ୍ଟହେଂଡ ଜନଫରମେସନ ବଏଲେ ସେ ଯେନ ଜିନିଷକେ ନିଜେ ପରତଖ କରୁଛନ, ତାହାକେ ନେଇକରି ଅନୁଭୂତିର ଶବଦ ଚିତ୍ର ଉତରଉଛନ । ସେଠାନେ ଆପନା ଇଲାକା ବାହାରର ଜିନିଷକେ ଠୁଲାବାର ଉଯୋଗ ନାହିଁନ କି ତାହାକେ ମିଲାମିଶା କରି ନିଜର ଜିନିଷକେ ଅଏତକା ଉବାଗର କରବାର ଲୋଭ ଦେଖା ନି ଯିବାର । ଯେତକି ଦେଖିଛନ ଚିକନଉଛନ ।” “କମ ହଉପଛେ, ହଲଧର ଯେତକି କେ ଦେଖିଛନ, ଖାଲି ନିଘା କରି କରି ପଲେଇ ନି ଆସି । ଭିତରକେ ଭୁକିକରି ଛଟଲେଇ ହଇଛନ । ଦୁଖ-ଦରଦର, ହିସା-କଂଦା, ଗାନା-ବାଜନାର ସେ ଗୁଟେ ଚରିତ୍ର ବନିଛନ ।” “ହଲଧର ବାଟ ତରାର କବି । ନିଜେ ସେ ପାହ୍ୟା ଥିଁ ଅଛନ ଆର ହେନର ଲୋକକୁ ଠିକ ଚିହ୍ନିଛନ । ମାନବବାଦ କାଶା ବଏଲେ ତାକରନୁ ସଠିକ ଉତର ନାହିଁ ମିଲିପାରେ କିନ୍ତୁ ସେ ମାନବବାଦୀ କବି ଆନ ।”

ମତେ ବି ଲାଗସି ହଲଧର ପ୍ରକୃତି ନୁ ସବୁ ସାଜୋବାଜୋ ଆନିକରି ଜିବନଗାଥା ର ଗିତ ଲେଖସନ ।

ବିସ୍ଵମାନ୍ୟ ନିରାଟ ସତ ମାତର ଜଟିଳ, ଗୁହେର କଥାକେ ଅତି ସରଳ ହିସାବେ
ପରସିବାରଟା ହଉଛେ ହଲଧରଂକର କଲମର ଜାଦୁ । ‘ଆମର ଗାଁଆର
ମଶାନପଦା’ ହଉ କି ‘ଭଜୋ ବରଗଛ’ ସେ ଅମାୟିକ ସରଳତାର ନିଛକ
ପ୍ରମାଣ ଆଏ ।

କୋସଲି ନାଟ ବନେ ଦୂରକେ ଖେପିଗଲା ନ ହେଲେ ସେ ସାଂଗେ ବାକି
ବାହିମାନେ ଲମି ନି ପାରବାର । ଆଉ କୋସଲି କବିତା ବ୍ୟଲେ ଖାଲି କେନ୍ଦ୍ର
ଜେ ହଲଧରଂକର ମୁହଁ ହିଁ ଜକ କରସି । ଜେତେ ବି ଜିଏ ବି କୋସଲି
ସାହିତ୍ୟର ଇତିହାସ ଲେଖବା, ଇଟା ତୟ ଆଏ ଜେ ଇ ଜେନ ସମିଆଁ
ଚାଲିଛେ, ଇଟାକେ ‘ହଲଧର ଜୁଗ’ ନାଉଁ ଲେଖିକରି ରହିନାଉଁ ପାରେ ।

ଇ ସଂକଳନର କବିତାମାନେ ‘ସୁରୁତ’ ନୁ ଅନା ହଇଛେ । ‘ସୁରୁତ’ ର
ସଂପାଦକ ଅଶୋକ କୁମାର ପୂଜାହାରୀ ଏଖେ ଥରେକର କଥାବାର୍ତ୍ତରେ
ଗଦଗଦ ହେଇ ହିଁ ବଲିଦେଲେ । ତାହାକୁ ମୋର କୋଟି ସାରସ୍ଵତ ସରନ । ଆଉ
ଧନ୍ୟବାଦ ଦେମିଁ ପ୍ରୟାଗ, ଘେଁସ କେ ଜିଏ ସୁରୁତ ଛାପିଛେ ଆଉ ଇ ସଂକଳନ
ଲାଗି ହିଁ ଭରିଛେ । ଆର ସମ୍ପାଦକର ନୁ ଆଘୋ ହଲଧର ନାଗଂକୁ ।

ଆସା ଇ ସଂକଳନଟା ହଲଧର ଆଉ କୋସଲି ପାଠକକୁ ପସନ ଆଏବା ।

ସାକେତ ସାହୁ

ପାଁଚ ଅମରୁତ

ଅମରୁତ ଝରୁ
ସାତ ସମୁଦ୍ରରୁ
ସରଗର ଜହ୍ନୁ
ମାଆଁର ଥନୁ
ମହତ ନିତିର ଧାରୁ
କବିର କଲମ ଗାରୁ ॥

ସଏଲତା ଉକିଆ

ବଏଠା ଜଳଲେ ଉକିଆ ଜେନ୍ତା
ଘାବଘୁବ ଢବାଘରେଁ
ଜନକ ଉକିଆ ଦେଖଲେ ଜେନ୍ତା
ଅଂଧାର ପଲାସି ଡରହେଁ ॥

ଅଗ୍ୟାନ ଅଂଧାର ଭିତରେଁ ଜେନ୍ତା
ଠେଟ ରତନାକର
ଗ୍ୟାନର ଉକିଆ ଦେଖି ହେଜଗଲେ
ବାଲମିକି ମୁନିବର ॥

ଅଂଧାର ବଅଁସେ ଲାଏଗ ପୁଓ
ବଏଠା ଦେସି ଜାଲି
ସଏଲତା ଜଳି ଉକିଆ ଦିସୁ
ପଚିମ ଉଡସାର ବୁଲି ॥

କୁଇଲି

ଲୁକି ଲୁକି ଗିତ ଗାଉଲୋ କୁଇଲି
ଆମ ବୁରେଇ ଉଜାଲେଁ
ଥିପି ପଡୁଥିସି ମହୁଝରା ରସ
ପେଟ ପୁରେ ସୁନିଦେଲେ ॥

ଚରେଇ ମଏଧେଁ ରାନି ବଲାସୁ ଲୋ
କଅଟ ବିଲେଇ ଘିଟି
ବୁଲି ଟାକ ତୋର ଖିଡ ମଧୁର
ମନ ନଉଥିସି ବେଟି ॥

କୁଆର ଗୁଡାଥଁ ପାରିଦେଇ ଗରା
କରୁ ଛୋଓ ଗଦବଦ
ବୁଲୁ ନିଝା ଝାରେଁ ଡିଁଡା ଠେଙ୍ଗ ଲେଖେଁ
ନାଉଁ ଛୁଆପୁଡା ସଧ ॥

ସୁନିଛେଁ ମାଲିକା ଜେତେବେଲେଁ କୃଷ୍ଣ
ଗଲା ଧନୁଜାତ୍ରା ଦେଖି
ତାର ମା ଜସୋଦା ହେତେଇ କେସବ
କାଂଦେ ଦେଇ ତତେ ସାଖି ॥

ଲୋକ ମୁହେଁ ସୁନେ ବଛରକ ଥରେ
ବାହାଡ଼ା ରଥର ଦିନେ
ଭୁଆସେନ କାନ୍ଦି ସାସ ଘର ଖଟି
ଜାଉ ଦସମି ଲଗନେ ॥

ଟେଙ୍ଗଟା ଭରିଆ ବନା ଲୁଗା ଭାର
ବାଂଦୁ ଫୁଲ ଭୁଗା ବୁହେ
ରୁନି ଚଟିଆ ତ ଦୁଇ ଭୁଆସେନ
ଟିଠେଇ ହୁଲହୁଲି ଦିଏ ॥

ଠୁକ ବଢେଇ ଢୋଲ ମୁହୁରି ସରଗନା
ପିତକା ହେଇଛେ ଭାଟ
ବଜା ଗଜା ନେଇ ଜଳଂଗିଆ ହେଇ
ମଏନା କଜାଏ ବାଟ ॥

ଦେଖା ନାହିଁ ଦଉ ରାଗିନି ସୁନାଉ
ଗୁନମତି ଲାଜକୁରି
ଦେଖା ନାହିଁ ଦିଅନ ସିଆନ ସୁଜନ
ଗୁନଟା ଜାଏ ବିଗିରି ॥

ଘେଁସାଲି

ସୁନଲୋ ଘେଁସାଲି ସୁନ ତ ଟିକେ
ଏଡେ ତତାପନା ଜାଉ କେନକେ
ଗରଜି ଘୁମରି କାଏଁକେ ରିସେଁ
ନରଦି ଜଉଛୁ କାଲକା ଭେସେଁ ॥

ସୁଇଥିଲୁ ସୁଖେ ମାଆଁର କୁଲେଁ
ବାଏସି ଖାଲସା ଡଂଗର ତଲେଁ
ଚମକି ଧଉଁଛୁ ଏକ ସୁରିଏନ
ଡେଗି ଖାଲ ଜିପ କନ ମୁରିଏନ ॥

ମାଆଁ ଘରର ସୁଖ ସରଧା ଛାଡି
କେନକେ ଭୁକବୁ ପଏସାମୁଡି
ଅଂଗ ଇବ ତେଲ ଜିରା କୁଇଲି
ସାଂଗ ବଉଲକେ ଭେଟବୁ ବଲି ॥

ମନ ଛନ ଛନ ଉତେଲ ହେଇ
ଧାଂଗରି ଜେନ୍ତା କୁଲ ବୁଡେଇ
ହେତୁ କର ଆଗ ପଛର କଥା
ବଜଲେଁ ଛିଡବୁ ଠିକ ଜାନିଆ ॥

ଘେଁସାଲି ଲୋ ପଦେ କହୁଛେଁ ଧରି
ତୋର ଗୁନେ ମୋର ଗୁନଟେ ସରି
ଖାଲ ଡିପ ତେଗି ଜେନ୍ତା ତୁଲ
ସୁଖ ଦୁଖ ତେଗି ହେନ୍ତା ମୁଲ ॥

ତୁଲତ ଜଉଛୁ ସମୁଦରକେ
ମୁଲ ବି ଜଉଛେଁ ଜମାଘରକେ ॥

ଅତି

ଅତି ନୁନିଆଁ ଟା ଲାଗସି ପିତା
ଅତି ଗୁନିଆଁକେ ଖାଏ ଦେବତା
ଅତ ଧନତିଆ ବିପଦ ଘୋର
ଅତି ଭକତିଆ ପରଗୁନ ଚୋର ॥

ଅତି ସୁନ୍ଦରିଆ ଅସଗୁନିଆଁ
ଅତି ବାଏଜକରା ହିନ ମନିଆଁ
ଅତି କହ କଟା ଲଂଦଫାଦିଆ
ଅତି ସୁତରଟା ପଟ ଗେକୁଆ ॥

ଅତି ଦେତାଦାନି ମଗତିରିଆ
ଅତି ବରସା ଟା ମରଡି ଧୁଆ
ଅତି ହୁସିଆର ଦେଖା ଜେ କୁଆ
ସଖାଲ ଧରମୁ ନରକ ଖିଆ ॥

ଅତି ମଧୁରକେ ଖାଏସି କିରା
ଅତି ବିସ୍ବାସଟା ବିସ ମହରା ॥

ଅଗନି

ଜଗତ ଭିତରେ ଜିବର ଗଠନ
ଆକାସ ମାଧବ ପାବନ ପବନ
ଅଗନି ଠୁଲଭରେ
ପୂର୍ବସିଦ୍ଧିହେଁ ଧରି ଜନମୁଖେ
ଜିବ ସେ ବୁଲୁଛନ୍ତି ॥

ଆସଲା କାହିଁସେ ଜାଉଛେ କାହିଁ
କିଏ ଆସ ତାଙ୍କେ ମାହିର ନାହିଁ
ଭରମେ ଭ୍ରମକୁଛେ
ଅସରତି ତାର କାମନା ବାସନା
ଦେଖଲେ ଚମକୁଛେ ॥

ଜଳୁଛେ ହଜାର ହଜାର ବଡ଼ି
କାଟି ସଂଲତା ସିନେ ଗନତି
ଅଗନି ତ ଆସ ଏକ
ପରମ ଆତମା ଅଗନି ଜଳୁଛେ
ସବୁ ଘିଟେ ଆଇ ଦେଖ ॥

ହଲଧର ନାଗ
୩୧.୩.୧୯୫୦
ଘେଁସ
ବରଗଡ଼